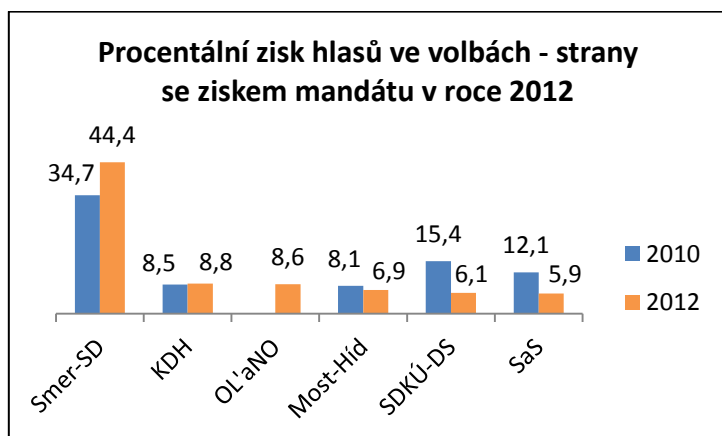

Předčasné volby na Slovensku

10. března se na Slovensku konaly předčasné volby do Národní rady. Skončily jasným vítězstvím Smeru-SD Roberta Fica. Naopak poraženým těchto voleb jsou pravicové strany předešlé vládní koalice v čele s SDKÚ-DS.

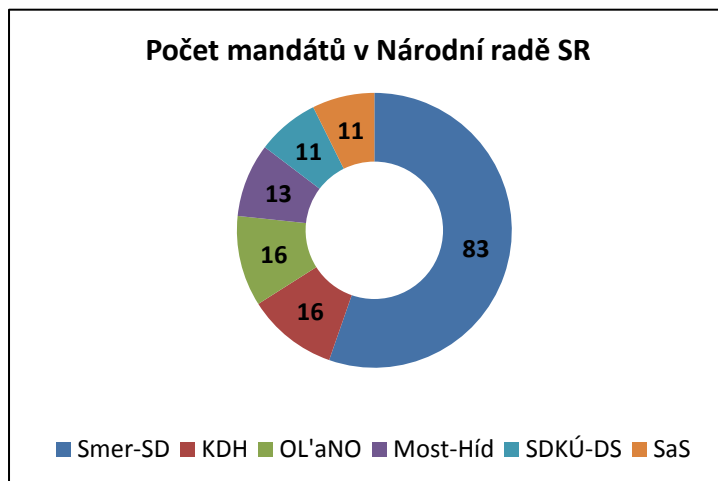

Za předčasnými volbami na Slovensku stojí říjnový proces ratifikace Evropského fondu pro finanční stabilitu. Tehdejší premiérka Iveta Radičová spojila hlasování o tzv. eurovalu s hlasováním o důvěře vládě. Posílení pravomocí evropského záchranného fondu však odmítla podpořit jedna z vládních stran – Sloboda a Solidarita, a tak vláda padla po ani ne roce a půl svého fungování. Euroval byl později schválen s pomocí Smeru-SD a vládní strany se společně se Smerem dohodly na konání předčasných voleb.

Nové složení parlamentu

Do parlamentu se nyní dostalo šest stran, z toho jedna zcela nová. Naopak Slovenská národní strana (SNS) v parlamentu skončila. V přepočtu na mandáty získal vítěz voleb, Smer-SD, nadpoloviční většinu křesel ve 150 členné Národní radě Slovenské republiky a k ústavní většině mu chybí pouze 7 poslanců.

Počet mandátů v Národní radě SR

Smer – Sociálna demokracia

Nejsilnější levicová strana na Slovensku, vítěz letošních voleb. Strana vznikla v roce 1999 a postupně integrovala politické strany na levi. V roce 2006 strana vyhrála volby a stala se nejsilnější vládní stranou. Volby vyhrála také v roce 2010, ale vzhledem k neschopnosti najít spojence pro vytvoření koalice ocitla se v opozici. Jejím předsedou je Robert Fico.

Kresťanskodemokratické hnutie (KDH)

Výsledek strany se téměř neliší od jejího výsledku v roce 2010. Dosáhla však nejlepšího výsledku ze stran dosavadní vládní koalice. Tato konzervativní strana vznikla již v roce 1990. Byla součástí tzv. Dzurindovy vlády v letech 2002 – 2006 a vlády Ivety Radičové po volbách 2010. Jejím předsedou je Ján Figel'.

Obyčajní L'udia a nezávislé osobnosti (OL'aNO)

Strana vznikla z občanského sdružení „Obyčajní l'udia“ koncem roku 2011. Někteří z jejích představitelů byli však členy Národní rady v předchozím období za SaS. Hlavním bodem předvolebního programu bylo umožnění účasti v parlamentu nezávislým osobnostem bez stranické legitimace. Předsedou strany je Igor Matovič.

Most-Híd

Strana byla založena v roce 2009 a profiluje se jako strana maďarské menšiny na Slovensku. Klade však důraz na spolupráci mezi Slováky a Maďary a dalšími národnostními menšinami. Jejím předsedou je Béla Bugár, který v letech 2002 – 2006 zastával funkci místopředsedy Národní rady. Strana byla součástí koaliční vlády I. Radičové.

Slovenská demokratická a křesťanská únia – Demokratická strana (SDKÚ-DS)

Do této doby nejsilnější pravicová strana se stala největším poraženým voleb. Byla založena v roce 2000 mimo jiné jejím současným předsedou Mikulášem Dzurindou, který oznámil, že na příštím kongresu strany již nebude svou pozici obhajovat. V letech 2002 – 2006 byla SDKÚ-DS vládní stranou. Ve volbách v roce 2010 skončila druhá, avšak spolu s dalšími středopravicovými stranami sestavila vládu a její představitelka Iveta Radičová se stala premiérkou.

Sloboda a Solidarita (SaS)

Strana, která se profiluje jako liberální, byla založena v roce 2009. V roce 2010 se dostala do parlamentu a stala se součástí vládní koalice. Její poslanci odmítli podpořit euroval, jehož schvalování bylo spojeno s hlasováním o důvěře vládě. Vláda po tomto hlasování padla. Zakladatel a předseda strany Richard Sulík působil jako poradce některých ministrů jak ve vládě M. Dzurindy, tak R. Fica.

Za všechno může Gorila?

V souvislosti se slovenskými volbami znělo médií, ale i slovenskými ulicemi, heslo „gorila“. Koncem minulého roku se na internetu začaly objevovat části spisu slovenské tajné služby nazvaného „Gorila“. Součástí spisu byly odposlechy z let 2005 - 2006 z jednání mezi představiteli finanční skupiny Penta a lidmi blízkými tehdejší vládě Mikuláše Dzurindy, které dokazují korupci při privatizaci některých podniků na Slovensku. Toto úzké propojení vlády a finančních skupin zlomilo vaz především SDKÚ-DS, která byla tehdy lídrem vládní koalice. I když je ze spisu patrné, že se s finančníky setkával také Robert Fico, na výsledku jeho strany ve volbách se kauza nepodepsala. Naopak spíše motivovala voliče Smeru k účasti na volbách.

Kauza Gorila přivedla do ulic tisíce Slováků. Před volbami se zde konaly největší protesty za dobu existence samostatného demokratického státu. Na druhou stranu se

očekávalo, že lidé, znechucení politickou situací, nepřijdou k volbám. To se nepotvrdilo. Volební účast byla největší od roku 2002, téměř 60 %.

Zdá se, že se slovenská pravice po volbách ocitla na dně. Není to však pouze vinou poslední kauzy. Preference dosavadních koaličních stran klesaly dlouhodobě – vlivem sporů mezi nimi navzájem, ale také vlivem sporů uvnitř jednotlivých stran. Od SaS se odštěpili její vlastní poslanci a postavili vlastní kandidátku. U veřejnosti oblíbená premiérka Iveta Radičová oznámila odchod z politiky, což jistě také nepřispělo k lepšímu obrazu SDKÚ-DS.

Vývoj po volbách

Slovenský prezident podle očekávání pověřil sestavením vlády Roberta Fica. Ten projevil přání a ochotu sestavit koalici, avšak všechny parlamentní strany to odmítly. Fico tedy alespoň deklaruje, že jeho vláda bude složena také z lidí mimo stranické struktury.

Vládu čeká nelehká úloha provést Slovensko přetrvávajícím obdobím hospodářských problémů. Co se týče korupce, s níž, zdá se, došla slovenským občanům trpělivost, ani strana Roberta Fica nemá čistý štít. V době její vlády Slovensko trpělo klientelismem.

Slovensko dále čeká zajímavý vývoj na pravici. Která strana se zde stane lídrem? Podaří se SDKÚ-DS obnovit svou pozici? V květnu tohoto roku se bude konat volební kongres strany. Kandidaturu na předsedkyni oznámila Lucia Žitňanská a má podporu stávajícího předsedy. Chce-li strana získat zpět přízeň voličů, musí je přesvědčit o tom, že se dokáže obrodit a nabídnout jiný styl politiky než doposud. Svou roli ještě může sehrát KDĽ, která má ve srovnání s SDKÚ-DS silnější stranickou základnu. KDĽ má necelých 16.000 členů, zatímco SDKÚ-DS pouhých 7.000.

Situace kolem předčasných voleb zvýšila zájem slovenské veřejnosti o politiku. Bude zajímavé sledovat, zda tento zájem a aktivita občanů přetrvá nebo rychle ochladne.

Zdroje:

iDnes (www.idnes.cz), iHned (www.ihned.cz), SME (www.sme.sk)

Všechna předešlá čísla 14Deníku jsou k dispozici volně ke stažení na www.cevro.cz.